

Geneeskundige Verzorging

Omzendbrief VI nr 2019/307 van 22 november 2019 397/3

Van toepassing vanaf 1 december 2019

Verplichte afronding vanaf 1 december 2019: gevolgen voor de sector geneeskundige verzorging

BETREFT:

1. Wettelijke context
2. Toepassingsregels van de afronding
3. Verenigbaarheid van de verplichte afronding met de verplichtingen in de sector geneeskundige verzorging
4. Concrete uitvoeringsmodaliteiten in de documenten

1. Wettelijke context

a) Tekst en inwerkingtreding

De wet van 2 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake economie wijzigt het Wetboek van economisch recht en maakt de afronding vanaf 1 december 2019 verplicht voor betalingen in speciën die plaatsvinden in de gelijktijdige, fysieke aanwezigheid van de consument en de onderneming.

In bijlage 1, de bepalingen van het Wetboek van economisch recht (artikelen VI.7/1 tot VI.7/3).

b) Toepassing op zorgverleners

Die bepalingen van het Wetboek van economisch recht zijn van toepassing op ondernemingen en er is geen enkele uitzondering voorzien. De zorgverleners, geconventioneerd of niet, zullen voortaan ertoe gehouden zijn om de afronding toe te passen voor de betalingen in speciën die ze van hun patiënten ontvangen. Ze zullen ook de mogelijkheid hebben om de afronding toe te passen voor andere betalingen die plaatsvinden in de gelijktijdige, fysieke aanwezigheid van de patiënt en de zorgverlener.

c) Geen toepassing op terugbetalingen uitgevoerd door de verzekeringsinstellingen

De betalingen die worden uitgevoerd door de verzekeringsinstellingen in het kader van de terugbetaling van zorgen zijn niet geëxempteerd door die bepalingen van het Wetboek van economisch recht, ongeacht of de betaling gebeurt aan de patiënt of aan de zorgverlener.

d) Verplichting, mogelijkheid of verbod

Ter herinnering, sedert 2015 was het mogelijk om af te ronden bij alle betalingen die gebeuren in gelijktijdige fysieke aanwezigheid van de consument en van de onderneming, onafhankelijk van de gebruikte betalingswijze.

Vanaf 1 december 2019 wordt de verplichte afronding ingevoerd voor de betalingen in speciën.

De voorwaarde dat de afronding enkel mag wanneer de betaling plaatsvindt in de gelijktijdige, fysieke aanwezigheid van de consument en de onderneming blijft behouden. De afronding is m.a.w. altijd verboden voor de betalingen die niet plaatsvinden in de gelijktijdige, fysieke aanwezigheid van de consument en de onderneming (bijv. een uitgestelde betaling via overschrijving).

Het is belangrijk om te vermelden dat het gaat om een fysieke aanwezigheid van de onderneming en dat dus ook de betalingen in de fysieke aanwezigheid van personen die door de zorgverlener ermee zijn belast om die betalingen te ontvangen worden bedoeld.

Voor wat betreft de andere betaalwijzen in fysieke aanwezigheid, is het voor de onderneming mogelijk om de afronding toe te passen mits respect van de informatieverplichting.

Bij wijze van voorbeeld:

- De betalingen uitgevoerd door de patiënt aan het loket van een ziekenhuis of aan het onthaal van een polykliniek moeten worden afgerond wanneer ze worden verricht in speciën.
- De uitgestelde betalingen via overschrijving uitgevoerd op basis van een factuur die naar de patiënt wordt gestuurd, mogen niet worden afgerond.
- De betalingen per bankkaart kunnen worden afgerond wanneer de onderneming de afronding toepast voor alle betaalwijzen in de fysieke aanwezigheid en ze de informatieverplichting naleeft.

Een synthesesetabel betreffende de toepassing van de afronding (verplicht, mogelijk of verboden) naargelang de betaalwijze is opgenomen in bijlage 2.

e) Informatieverplichting

Vanaf 1 december 2019 is de verplichting om de consument te informeren over de afronding – voordien verplicht als de afronding werd toegepast- nog enkel van toepassing als de onderneming de afronding toepast voor betalingen in fysieke aanwezigheid die niet worden uitgevoerd in speciën (in het bijzonder betalingen per bankkaart).

De onderneming dient dan de consument hiervan op een duidelijke wijze in te lichten door in de onmiddellijke omgeving van de plaats waar de consument betaalt de boodschap “het totaalbedrag wordt altijd afgerond” te vermelden.

2. Toepassingsregels van de afronding

Elke onderneming rondt het totaalbedrag dat de consument in speciën betaalt, af naar het dichtstbijzijnde veelvoud van vijf cent. De afronding kan dus in geen geval meer dan 2 cent bedragen.

De afronding moet worden toegepast op volgende wijze:

- Indien het totaal te betalen bedrag eindigt op 1, 2, 6 of 7 cent, wordt het afgerond naar het dichtstbijzijnde lagere veelvoud van 5 cent.
- Indien het totaal te betalen bedrag eindigt op 3, 4, 8 of 9 cent, wordt het afgerond naar het dichtstbijzijnde hogere veelvoud van 5 cent.

Totaal bedrag dat eindigt op:	Afronding:	Voorbeelden:
0,x1	0,x0	12,91 → 12,90
0,x2	0,x0	12,92 → 12,90
0,x3	0,x5	12,93 → 12,95
0,x4	0,x5	12,94 → 12,95
0,x5	Geen afronding	12,95 → 12,95
0,x6	0,x5	12,96 → 12,95
0,x7	0,x5	12,97 → 12,95
0,x8	0,x0	12,98 → 13,00
0,x9	0,x0	12,99 → 13,00

Op elk document waarop het te betalen totaalbedrag vermeld staat, vermeldt de onderneming uitdrukkelijk de toegepaste afronding.

3. Verenigbaarheid van de verplichte afronding met de verplichtingen in de sector geneeskundige verzorging

De verplichte afronding zoals voorzien in de reglementering is enkel van toepassing op het door de consument te betalen totaalbedrag, en niet op de prijs van het product of de dienst zelf. Daaruit volgt dat de verplichte afronding geen enkel effect heeft op de officiële tarieven of de opgelegde maximumprijzen, dewelke steeds gerespecteerd dienen te worden voorafgaand aan elke afronding.

De afrondingsverplichting is aldus verenigbaar met de volgende verplichtingen.

- Naleving van de maximumtarieven van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen
De situatie die wordt bedoeld is diegene waar de geconventioneerde of niet geconventioneerde zorgverlener zich verbonden heeft of verplicht is om de

officiële maximumtarieven zoals bepaald in de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen te respecteren (verbod van honorariumsupplementen).

→ Er is geen probleem in geval van afronding naar boven

- Verplichte inning van het officiële bedrag van het persoonlijk aandeel
Voor sommige verstrekkingen moet het persoonlijk aandeel volledig worden geïnd (farmaceutische verstrekkingen die worden afgeleverd in een voor het publiek toegankelijke officina, in een ziekenhuisapotheek voor ambulante rechthebbenden of door artsen die een vergunning hebben om een geneesmiddelen depot te houden, verstrekkingen betreffende klinische biologie)
→ Er is geen probleem in geval van afronding naar beneden
→ Er is geen probleem in geval van afronding naar boven
- Toepassing van de maximumfactuur (MAF)
Voor de toepassing van de MAF wordt in het algemeen verstaan onder "persoonlijk aandeel", het persoonlijk aandeel van de rechthebbende in de kostprijs van de in artikel 34 bedoelde geneeskundige verstrekking, zoals ze blijkt uit de reglementering en rekening houdende met de overeenkomsten, akkoorden en als zodanig geldende documenten of met de honoraria die door de Koning zijn vastgesteld ter uitvoering van artikel 52 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel (artikel 37sexies van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994).
→ Er is geen probleem in geval van afronding naar boven of naar beneden
- Naleving van de opgelegde maximumprijzen
In sommige sectoren worden aan de zorgverleners maximumprijzen opgelegd (farmaceutische specialiteiten, medische hulpmiddelen).
→ Er is geen probleem in geval van afronding naar boven

Besluit: Het principe is dat de verplichte afronding verenigbaar is met de verplichtingen in de sector geneeskundige verzorging en van toepassing is voor alle categorieën van zorgverleners, zonder enige uitzondering.

4. Concrete uitvoeringsmodaliteiten in de documenten

De zorgverlener die de afronding toepast zal als volgt handelen.

a) Situatie waar één enkel getuigschrift voor verstrekte hulp (GVH) wordt uitgereikt.

- Deel "ontvangstbewijs" van het GVH
 - o Zowel de reglementering betreffende de verplichte verzekering als de fiscale reglementering verplichten het vervullen van het deel "ontvangstbewijs" van het GVH.
 - o Het deel "ontvangstbewijs" is het enige document waar het totaal ontvangen bedrag moet vermeld worden.

- Overeenkomstig de reglementering van de FOD Economie en met akkoord van de FOD Financiën, zal zowel het ontvangen bedrag na afronding als het bedrag vóór afronding worden vermeld op dit deel
- **Vermeldingen te vermelden op het GVH, deel “ontvangstbewijs”:**
 - **Bedrag na afronding dat effectief werd ontvangen door de zorgverlener**
 - **Bedrag vóór afronding tussen haakjes.**
- Vakje MAF
 - Opdat de verzekeringsinstellingen het persoonlijk aandeel kunnen opnemen in de MAF-teller, moeten de zorgverleners overeenkomstig artikel 3 van het koninklijk besluit van 15 juli 2002 bij het uitreiken van de getuigschriften voor verstrekte hulp en de getuigschriften voor aflevering in het vakje “KB 15.07.2002” vermelden:
 - hetzij het bedrag van de door de rechthebbende betaalde honoraria;
 - hetzij het woord “JA”, indien de rechthebbende het volledige bedrag van het reglementair persoonlijk aandeel heeft betaald of het woord “NEEN”, indien de rechthebbende geen persoonlijk aandeel heeft betaald.
 - Wanneer het bedrag wordt vermeld in de MAF-teller zal het steeds gaan over het bedrag vóór afronding.

b) Situatie waar er een verplichte uitreiking is van een bewijsstuk (met of zonder uitreiking van een getuigschrift voor verstrekte hulp)

- In deze hypothese moet het bewijsstuk het totaal betaalde/te betalen bedrag vermelden.
- Naast het bewijsstuk is het mogelijk dat er één of meerdere delen “ontvangstbewijs” van het GVH moeten worden uitgereikt.
- Overeenkomstig de reglementering van de FOD Economie en met akkoord van de FOD Financiën, zal zowel het ontvangen bedrag na afronding als het bedrag vóór afronding worden vermeld op het bewijsstuk, en niet op het deel “ontvangstbewijs” van het GVH.
- **Vermeldingen te vermelden op het bewijsstuk:**
 - **Te betalen bedrag = bedrag vóór afronding**
 - **Betaald bedrag = bedrag na afronding dat effectief werd ontvangen door de zorgverlener**

c) Bijzonder geval

Het is nog nodig om de situatie te regelen waar de zorgverlener voor eenzelfde betaling verplicht is om aan de patiënt verschillende delen “ontvangstbewijs” van het GVH uit te reiken zonder dat de uitreiking van een bewijsstuk verplicht is (bijv. technische verstrekking in derdebetalen + raadpleging buiten derdebetalen betreffende vergoedbare verstrekkingen).

Het afronden van de bedragen op elk document en deze daarna optellen zou immers kunnen leiden tot een bedrag dat verschillend is van het totaal te betalen bedrag dat wordt afgerond. Echter, enkel het totaalbedrag moet worden afgerond.

In die hypotheses vermeldt geen enkel document het totaal te betalen bedrag zodat de verplichting om het afgeronde bedrag te vermelden op een document dat wordt uitgereikt aan de patiënt, voorzien door artikel VI. 7/2, § 2 van het Wetboek van economisch recht niet moet worden toegepast.

De effectief ontvangen bedragen moeten echter fiscaal worden vastgesteld.

In de huidige stand van de reglementering stelt de uitreiking van een bewijsstuk op vrijwillige basis de zorgverlener niet vrij van de verplichting om een fiscaal ontvangstbewijs uit te reiken.

In afwachting van een structurele oplossing wordt aan de zorgverleners aanbevolen om in geval van toepassing van de afronding attent te zijn bij het opstellen van boekhoudkundige documenten (bijv. dagboek) en daarop de toepassing van de afronding te vermelden.

De leidend ambtenaar,

M. Daubie
Directeur-generaal a.i.

Bijlagen :

[Boek VI WER Tekst van toepassing op 1/12/2019](#)
[Toepassing van de afronding naargelang de betaalwijze](#)

Boek VI van Wetboek van economisch recht – Tekst van toepassing op 1 december 2019

Hoofdstuk 2/1. Afronding van het te betalen bedrag

Art. VI.7/1

§ 1 Elke onderneming rondt het totaalbedrag dat de consument in speciën betaalt, af naar het dichtstbijzijnde veelvoud van vijf cent.

§ 2 Het is de onderneming ook toegelaten het totaalbedrag af te ronden, wanneer de betaling op een andere wijze dan in speciën gebeurt.

De Koning kan, bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de afronding voor betalingen op een andere wijze dan in speciën verplicht stellen, wanneer de vrijwillige afronding ruime toepassing vindt.

§ 3 De bepalingen van de paragrafen 1 en 2 zijn enkel van toepassing voor zover:

1° de betaling plaatsvindt in de gelijktijdige, fysieke aanwezigheid van de consument en de onderneming;

2° het totaalbedrag hoger is dan vijf cent;

3° voldaan is aan de voorwaarden van artikel VI.7/2.

Art. VI.7/2

§ 1 Wanneer het te betalen totaalbedrag eindigt op 1, 2, 6 of 7 cent, wordt het naar het dichtstbijzijnde lagere veelvoud van 5 cent afgerond.

Wanneer het te betalen totaalbedrag eindigt op 3, 4, 8 of 9 cent, wordt het naar het dichtstbijzijnde hogere veelvoud van 5 cent afgerond.

§ 2 Op elk document waarop het te betalen totaalbedrag vermeld staat, vermeldt de onderneming uitdrukkelijk de toegepaste afronding.

§ 3 Wanneer de onderneming in toepassing van artikel VI.7/1 de afronding toepast voor andere betalingen dan in speciën, past ze die toe voor alle andere betaalwijzen.

Bovendien licht ze de consument hiervan in met de volgende boodschap “het totaalbedrag wordt altijd afgerond”. Deze boodschap wordt op een duidelijke wijze meegedeeld in de onmiddellijke omgeving van de plaats waar de consument betaalt.

§ 4 De onderneming past de afronding ook toe op de totaalbedragen die ze in speciën aan de consument terugbetaalt. Wanneer ze in toepassing van artikel VI.7/1, § 2, het totaalbedrag ook afrondt bij de betaling op een andere wijze dan in speciën, past ze de afronding toe voor alle totaalbedragen die ze aan de consument terugbetaalt.

Art. VI.7/3

De betaling van het te betalen totaalbedrag dat in overeenstemming met artikel VI.7/2 werd afgerond, bevrijdt de consument en de onderneming van hun schuld.

In afwijking van artikel 1235 van het Burgerlijk Wetboek kan het verschil tussen het overeenkomstig artikel VI.7/2 afgeronde en betaalde totaalbedrag en het totaalbedrag vóór afronding niet worden teruggevorderd.

Bijlage 2: Toepassing van de afronding (verplicht, mogelijk of verboden) naargelang de betaalwijze

	Wijze van betaling	Afronding? Verplicht/Mogelijk/Verboden	Verplichte uitreiking ontvangstbewijs ¹ en/of bewijsstuk ² op het moment van de betaling
			Meer info hier . ³
1	Cashbetalingen in fysieke aanwezigheid van de zorgverlener en de patiënt (in het kabinet, thuis, ...)	Verplicht (art. VI.7/1, § 1 en § 3 WER ⁴)	Verplichte uitreiking (art. 7 MB Fin ⁵)

¹ In de meeste gevallen gaat het over het deel 'Ontvangstbewijs' van het getuigschrift voor verstrekte hulp (hierna GVVH).

² De bepaling uit art. 53, § 1/2 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 (hierna GVVU-wet) stelt:

"De zorgverleners zijn ertoe gehouden om aan de rechthebbende een bewijsstuk uit te reiken:

1° in geval de zorgverlener, naast bedragen voor verstrekkingen die aanleiding geven tot een tegemoetkoming van de verplichte verzekering, ook bedragen aanrekenen aan de rechthebbende voor verstrekkingen die geen aanleiding geven tot een tegemoetkoming van de verplichte verzekering;

2° in geval het getuigschrift voor verstrekte hulp wordt vervangen door een elektronische gegevensoverdracht door de zorgverlener aan de verzekeringsinstelling van de rechthebbende."

Er dient wel te worden opgemerkt dat op basis van de regelgeving inzake consumentenrechten (art. VI.89 WER) elke patiënt die daar om verzoekt een bewijsstuk dient te krijgen van zijn zorgverlener, onverminderd of hij zich in één van de hypothesen uit art.53, § 1/2 van de GVVU-wet bevindt.

Op fiscaal gebied, art. 10. van het ministerieel besluit van 22 december 2015 'tot vastlegging van het model en het gebruik van het ontvangstbewijs-getuigschrift voor verstrekte hulp en van het dagboek te gebruiken door de geneesheren en de apothekers en licentiaten in de wetenschappen die erkend zijn om verstrekkingen inzake klinische biologie te verrichten in het raam van de ziekte- en invaliditeitsverzekering' (in bovenstaande tabel afgekort als 'MB Fin.') stelt dat:

"De beoefenaar is ervan ontheven een ontvangstbewijs uit te reiken:

1° voor de betalingen die door storting of overschrijving op zijn bankrekening worden gedaan;

2° voor de bedragen betaald door de rechthebbende aan de zorgverstreker, die worden vermeld op het bewijsstuk bedoeld in artikel 53, § 1/2, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994."

Link naar de tekst: http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2015122202&table_name=wet

Er bestaan gelijkaardige bepalingen in Ministeriële besluiten die andere categorieën van zorgverleners viseren.

³ Voor meer info over de verplichtingen uit de fiscale regelgeving en betreffende de regelgeving verzekering voor geneeskundige verzorging (GVU) gelinkt aan het bewijsstuk, en voor meer info in welke situatie welk document dient te worden uitgereikt.

⁴ In dit document wordt met WER bedoeld: het Wetboek van economisch recht.

⁵ "Art. 7. Het ontvangstbewijs moet aan de schuldenaar worden uitgereikt:

1° als kwijting van de honoraria betreffende de verstrekkingen inzake klinische biologie, door de apothekers die erkend zijn om die verstrekkingen te verrichten in het raam van de ziekte- en invaliditeitsverzekering;

2° als kwijting voor alle honoraria, bezoldigingen, terugbetalingen van kosten en andere beroepsontvangsten waarvan sprake is in artikel 320 van het voormeld Wetboek, met inbegrip van de voorschotten, door de andere in artikel 1 vermelde beoefenaars."

2	<u>Betalingen via bancontact</u> in fysieke aanwezigheid van de zorgverlener en de patiënt (in het kabinet, thuis, ...) <u>Opmerking:</u> Deze wijze van betaling is op fiscaal vlak gelijkgesteld aan de cashbetaling. Daaruit volgt dat indien de afronding wordt toegepast, het bedrag voor en na afronding moet worden vermeld op het ontvangstbewijs.	Mogelijk (art. VI.7/1, § 2 en § 3 WER + art. VI.7/2, § 3 WER; indien de zorgverlener de afronding toepast voor andere betaalwijzen én de patiënt daarover inlicht)	Verplichte uitreiking (art. 7 MB Fin)
3	<u>Betalingen via kredietkaart</u> in fysieke aanwezigheid van de zorgverlener en de patiënt (in het kabinet, thuis, ...) <u>Opmerking:</u> Deze wijze van betaling is op fiscaal vlak gelijkgesteld aan de cashbetaling. Daaruit volgt dat indien de afronding wordt toegepast, het bedrag voor en na afronding moet worden vermeld op het ontvangstbewijs.	Mogelijk (art. VI.7/1, § 2 en § 3 WER + art. VI.7/2, § 3 WER; indien de zorgverlener de afronding toepast voor andere betaalwijzen én de patiënt daarover inlicht)	Verplichte uitreiking (art. 7 MB Fin)
4	<u>Betalingen via elektronische overschrijving</u> in fysieke aanwezigheid van de zorgverlener en de patiënt (in het kabinet, thuis, ...) Voorbeeld: Betaling via internetbankieren op smartphone	Mogelijk (art. VI.7/1, § 2 en § 3 WER + art. VI.7/2, § 3 WER; indien de zorgverlener de afronding toepast voor andere betaalwijzen én de patiënt daarover inlicht)	Fiscale vrijstelling uitreiking (art. 10, 1° MB Fin) MAAR Verplichting om het getuigschrift te vervolledigen en op het deel ontvangstbewijs "0" te vermelden wanneer er vergoedbare verstrekkingen of vergoedbare verstrekkingen die samen met niet vergoedbare verstrekkingen worden aangerekend. Meer info hier.

5.	<u>Betalingen via elektronische overschrijving a posteriori</u>	Verboden (<i>Niet voldaan aan voorwaarde fysieke aanwezigheid uit art. VI.7/1, § 3, 1° WER</i>)	Fiscale vrijstelling uitreiking (<i>art. 10, 1° MB Fin</i>) Meer info hier .
6.	<u>Betalingen via papieren overschrijving/storting a posteriori</u>	Verboden (<i>Niet voldaan aan voorwaarde fysieke aanwezigheid uit art. VI.7/1, § 3, 1° WER</i>)	Fiscale vrijstelling uitreiking (<i>art. 10, 1° MB Fin.</i>)

Vermeldingen op de uit te reiken documenten

Het is nodig de volgende elementen te onderscheiden:

1. Beoordelen of de afronding (mogelijk of verplicht) van toepassing is of verboden is bij een bepaalde wijze van betaling (zie tabel hierboven)
2. Beoordelen of er een ontvangstbewijs (deel 'Ontvangstbewijs' van een getuigschrift voor verstrekte hulp – GVH) en/of een bewijsstuk dient te worden uitgereikt en op welk moment die uitreiking dient te gebeuren: zie de tabel op onze website: <https://www.riziv.fgov.be/SiteCollectionDocuments/bewijsstuk-regelgeving-softwareleveranciers.pdf>.
3. Indien de afronding wordt toegepast: wat moet er worden vermeld op de uit te reiken documenten?
 - a) Bewijsstuk:
 - Te betalen bedrag = bedrag voor afronding;
 - Afgerond bedrag (Deze vermelding is enkel nodig indien de afronding wordt toegepast);
 - Betaalde bedrag = ofwel 0 (bij een uitgestelde betaling, daarin inbegrepen de betaling via smartphone) dan wel het bedrag na afronding (cashbetaling en betaling via bancontact/kredietkaart)).
 - b) Getuigschrift voor verstrekte hulp, deel 'Ontvangstbewijs':
 - Afgerond bedrag werkelijk ontvangen door de zorgverlener;
 - Bedrag voor afronding, tussen haakjes.